

UNIVERZA V LJUBLJANI
NARAVOSLOVNOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA TEKSTILSTVO - GRAFIČNA TEHNOLOGIJA

FOTOGRAFIJA IN REPROFOTOGRAFIJA

POROČILO VAJ

Ljubljana, januar 2005

VAJA 1

Naziv vaje: FOTOGRAFIJA IN REPROFOTOGRAFIJA

Datum : 19.10.2004

Namen in opis postopka:

Namen vaje je bil ogled postopka izdelave KEMOGRAMA, STATOGRAMA, FOTOGRAMA in LUMOGRAMA.

Kemogram je postopek slikanja z razredčenim ali nerazredčenim razvijalcem oziroma fiksirju po osvetljenem delu fotografskega papirja. Kemogram lahko izvedemo na dva načina in sicer:

- Z palčko nanesemo razvijalec osvetljenem fotografskem papirju, ki ga nato izperemo in z fiksiranjem ustalimo ter na koncu ponovno izpiramo,
- z palčko nanesemo razredčen in nerazredčen fiksir po osvetljenem fotografskem papirju, slika ni vidna zato je najprej kratko izperemo, razvijemo in nato fiksiramo ter na koncu ponovno izpiramo.

Statogram je postopek risanja motivov oziroma ploskev s svečo ali z pastelnimi barvicami na že osvetljeni fotografski papir. Zatem sledi razvijanje, izpiranje, fiksiranje in na koncu spiranje.

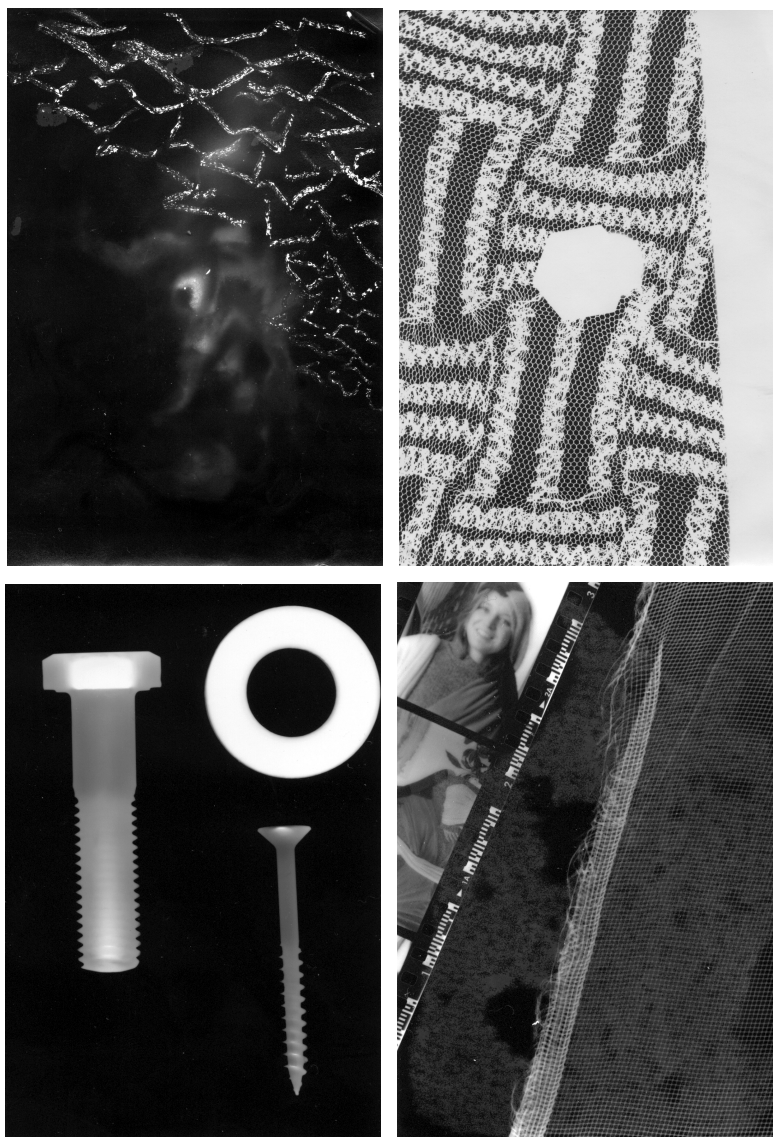
Fotogram je eden bolj preprostih fotografskih postopkov. Na osvetljeni fotografski papir smo položili različne predmete in ga osvetlili. Sledilo je razvijanje, fiksiranje in izpiranje. Izdelovali smo ga v temnici.

Rezultati:

Kemogram: Nastale so črne ploskve na beli površini, ki smo jih z fiksirjem ustalili.

Statogram: Na mestih, kjer je bila risba, razvijalec zaradi plasti voska oziroma pastelnih barvic ni mogel delovati in na tem mestu papir ni počrnil.

Fotogram: Na mestih kjer so ležali predmeti so ostali po razvijanju beli obris, okolica, ki je bila osvetljena pa je počrnila.

Zaključek in ugotovitve:

Vaja je bila zanimiva in poučna saj je vsebovala osnovne lastnosti fotografije in reprofotografije. Izdelava posameznih postopkov je bila relativno enostavna, vendar je kljub temu zahtevala nekaj osnovnih likovnih (umetniških) sposobnosti oziroma prenos ideje iz glave na fotografski papir oziroma povečevalnik. Sledil je še postopek razvijanja, ki pa je prav tako pomemben člen pri uspešni realizaciji te vaje.

VAJA 2

Naziv vaje: RAZVIJANJE ČRNO BELEGA FILMA

Datum : 2.11.2004

Namen in opis postopka:

Namen vaje pridobiti osnovno znanje pri razvijanju črno belega fotografskega filma, ki je točno določeno z nekim zaporedjem. Za razvijanje smo potrebovali razvijalec ter fiksir in obe raztopini smo morali pripraviti po priloženem navodilu proizvajalca ter pri tem upoštevati temperaturo delovanja raztopine in navedene čase razvijanja.

Postopek razvijanja smo začeli v popolni temi (v temnici) z odprtjem kasete nato pa smo film navili na spiralno tuljavo ter jo dali v razvijalno dozo in jo dobro zaprli (svetloba ne sme uhajati v notranjost doze). Med tem časom smo pripravili kemikalije, za katere je pomembno da imajo temperaturo 20°C in ko je bilo vse pripravljeno za razvijanje smo nastavili še čas potreben za razvijanje. Nato smo v razvijalno dozo nalili 450 ml razvijalne raztopine in razvijali šest minut (pri tem je pomembno, da v razmaku ene minute za petnajst sekund dozo na rahlo stresemo, da ne nastanejo mehurčki zraka med filmom, kar lahko povzroči neenakomerno razvijanje filma). Proces razvijanja smo prekinili z izlitjem razvijalca iz razvijalne doze in napolnili dozo z tekočo vodo ter tako film spirali nekaj časa. Za tem je sledilo fiksiranje. V dozo smo nalili raztopino fiksirja in fiksirali 3,5 minut. Sledil še dodatno izpiranje, ki smo ga izvedli tako, da smo odvili pokrov razvijalne doze in pustili teči vodo skozi dozo okoli deset minut. Po izpiranju smo dozi polni z vodo dodali 1 kapljico čistilnega sredstva za umivanje posode, ki pripomore odstranitvi maščobe in omogoča enostavnejšo in lepše brisanje filma. Na koncu smo film izvlekli iz spirale, ga z brisalcem obrisali (posušili) ter ga s kljukico pripeli na obešalnik in pustili sušiti.

Rezultati:

Končni produkt te vaje je bil razvit film, ki je bil predhodno poslikan s kamero Abscuro.

Zaključek in ugotovitve:

Pri celotnem postopku fotografije velja razvijanje črno belega filma za enega najpomembnejših delov saj je pomembno, da film po nepotrebnem ne osvetlimo, da so mešanice posameznih komponent razvijalcev in fiksirjev pripravljene v pravih razmerjih in temperaturi ter seveda v pravih časovnih omejitvah. Tudi med postopkom je potrebna visoka stopnja zbranosti, saj lahko le z rednim nadzorom (mešanje, spiranje itd) nad potekom razvijanja preprečimo poškodbe filma oziroma nezaželene kemijske reakcije.

VAJA 3

Naziv vaje: RAZVIJANJE ČRNO BELE FOTOGRAFIJE

Datum : 9.11.2004

Namen in opis postopka:

Namen vaje je bil seznaniti se z osnovnimi lastnostmi razvijanja črno bele fotografije. Seveda je pogoj za izdelavo črno bele fotografije že razvit črno bel film, ki pa smo ga razvili že pri prejšnji vaji.

Najprej je sledila izdelava povečave iz negativa, ki smo j naredili s pomočjo povečevalnika. Sledilo je osvetljevanje in sicer poskusno s katerim smo določili najprimernejši čas osvetljevanja, ki smo ga nato uporabili pri naši »pravi« osvetlitvi. Ko smo film oz fotografski papir osvetlili, je sledilo razvijanje v kadici z razvijalcem, ki je trajalo približno dve minuti in pri čemer smo kadico rahlo zibali tako, da je razvijalec reagiral na celotni površini osvetljenega fotografskega papirja. Po preteklem času smo razvit fotografski papir premestili v prekinjevalno kad za čas tridesetih sekund ter ga nato ponovno prestavili v kad s fiksirjem, kjer smo obstoječi sloj fiksirali približno tri minute. Zatem je sledilo še izpiranje fiksirja in vseh ostalih komponent z vodo in nato še sušenje, ki traja približno petnajst minut oziroma dokler se ni posušila.

Rezultati:

Rezultat vaje je bila razvita črno bela fotografija, ki smo jo razvili s pomočjo filma katerega smo poslikali in razvili v prejšnji vaji. Vsak posameznik si je izbral enega od negativov ter ga povečal z povečevalnikom , osvetlil in s tem prenesel na fotografski papir ter jo razvil z rezvil po opisanem postopku.

Zaključek in ugotovitve:

Postopek razvijanja črno bele fotografije je zelo zahteven, saj ključno vlogo igra osvetljevanje fotografskega papirja. V kolikor to ni pravilno oz dovolj natančno določeno potem lahko pride do velikih razlik med kvaliteto posamezne fotografije, kar pa lahko vpliva na predhodno delo, ki smo ga opravili pri fotografiranju. Seveda edini faktor ni čas osvetljevanja ampak tudi pravilna določitev povečave, zaslonke in pa postopek razvijanja oziroma časovna usklajenost, ki pripomore k dobremu rezultatu.

VAJA 4

Naziv vaje: STUDIJSKA FOTOGRAFIJA

Datum : 10.11.2004

Namen in opis postopka

Pri tej vaji smo poskušali naredi kvalitetno fotografijo modelov, ki so nam bili na voljo. Modeli so bili postavljeni v prostor oziroma sceno, ki ni predstavljala večje kompleksnosti samega modela, vendar je kljub temu služila kot dodatek oziroma popestritev. Pomembno vlogo pri scenski fotografiji ima osvetlitev, ki je v našem primeru bila naključna in se je neprestano spreminjala skupaj z modeli, ki so spreminjali svoje položaje ter tako omogočali fotografu narediti dobro in različno ter drugačno fotografijo. Scenska fotografija je temeljila na fotografiji obraza in ne toliko celotnega telesa in pa na aktu, ki je s pomočjo svetlobe in svetlobnih efektov omogočal izvajanje različnih eksperimentov fotografije.

Rezultati:

Produkt so seveda bile scenske fotografije modelov, pri čemer so se slike predvsem razlikovale v kompoziciji, ostrini in osvetljavi fotografije. Ključna težava je bila neizkušenost pri čemer pa velja izpostaviti dejstvo, da je postavitvev oziroma izbor motivov ali kadra ter pestrost posnetkov bila dobra. Rezultati scenske fotografije si je mogoče ogledati na zgoščenki.

Zaključek in ugotovitve:

Studijska fotografija predstavlja večji zalogaj kot se to morda zdi na prvi pogled saj ni dovolj le premikanje modelov ampak je kvaliteta fotografije odvisno predvsem od fotografa, njegovega znanja in poznavanje njegovega fotoaparata. Ključno vlogo pri tem tudi igra osvetlitev med tem, ko sama scena ne igra bistvene vloge. Vsekakor pa vse komponente vplivajo na kvaliteto končnega produkta scenske fotografije.

VAJA 5

Naziv vaje: SLIKANJE LJUBLJANE (arhitektura, ostalo)

Datum : 19.11.2004

Namen in opis postopka:

Glavna ideja te vaje je pridobiti znanje na področju slikanja arhitekture in celotnega mestnega utripa in ostalih dejavnikov, ki tako ali drugače vplivajo na mestno življenje. Preko eksperimentiranja skozi kukalo fotoaparata smo prišli do relativno dobrih rezultatov slikane arhitekture v podobi kipov, stebrov, objektov in njihovih delov ter drugih kompozicijsko zanimivih stvari kot so struga reke Ljubljanice, arhitekturni in naravni vzorci in motivi. Seveda je pomembno vlogo pri teh eksperimentih igralo tudi prebivalstvo, ki je pomenilo kot dodaten objekt, model ali kakršen koli drug način povezave med mestom, mestno arhitekturo in njimi. Tudi pri tem tipu fotografije pomembno vlogo igra svetloba, ki je v našem primeru bila nekoliko difuzna, neodločna in je tako od nas zahtevala še nekoliko bolj koncentrirano delo, ki pa je posledično prineslo boljše rezultate predvsem v smislu zajemanja okolice in posameznih segmentov mesta v koleraciji z naravnimi dejavniki kot je v našem primeru bila svetloba.

Rezultati:

Rezultat večurnega dela so bile fotografije Ljubljane in njenih delov oziroma detajlov, ki smo jih nato na naslednjih urah vaj še dodatno obdelovali s pomočjo računalniške opreme. Rezultati so bili generalno gledano relativno dobri, kljub temu da je bilo še vedno čutiti kanček neizkušenosti oziroma nepoznavanja fotografskih osnov in samega fotoaparata.

Zaključek in ugotovitve:

Ključ slikanja arhitekture je predvsem v pravilni kompoziciji fotografije in zajemanju bistva posamezne arhitekture. Predvsem gre tu za obseg podatkov vezanih na vzorec, strukturo in barvno lestvico, ki daje arhitekturi veličastnost oziroma revščino (odvisno od motiva). Velik pomen ima tudi predstavitev detajlov posamezne arhitekture, ki pa more biti po svoje toliko reprezentativna, da neveščemu gledalcu fotografije, posreduje informacijo, ki jo bo znal razumeti v sklopu celote, ki jo ta posamezna arhitektura predstavlja.